

Koskettavaa totuutta

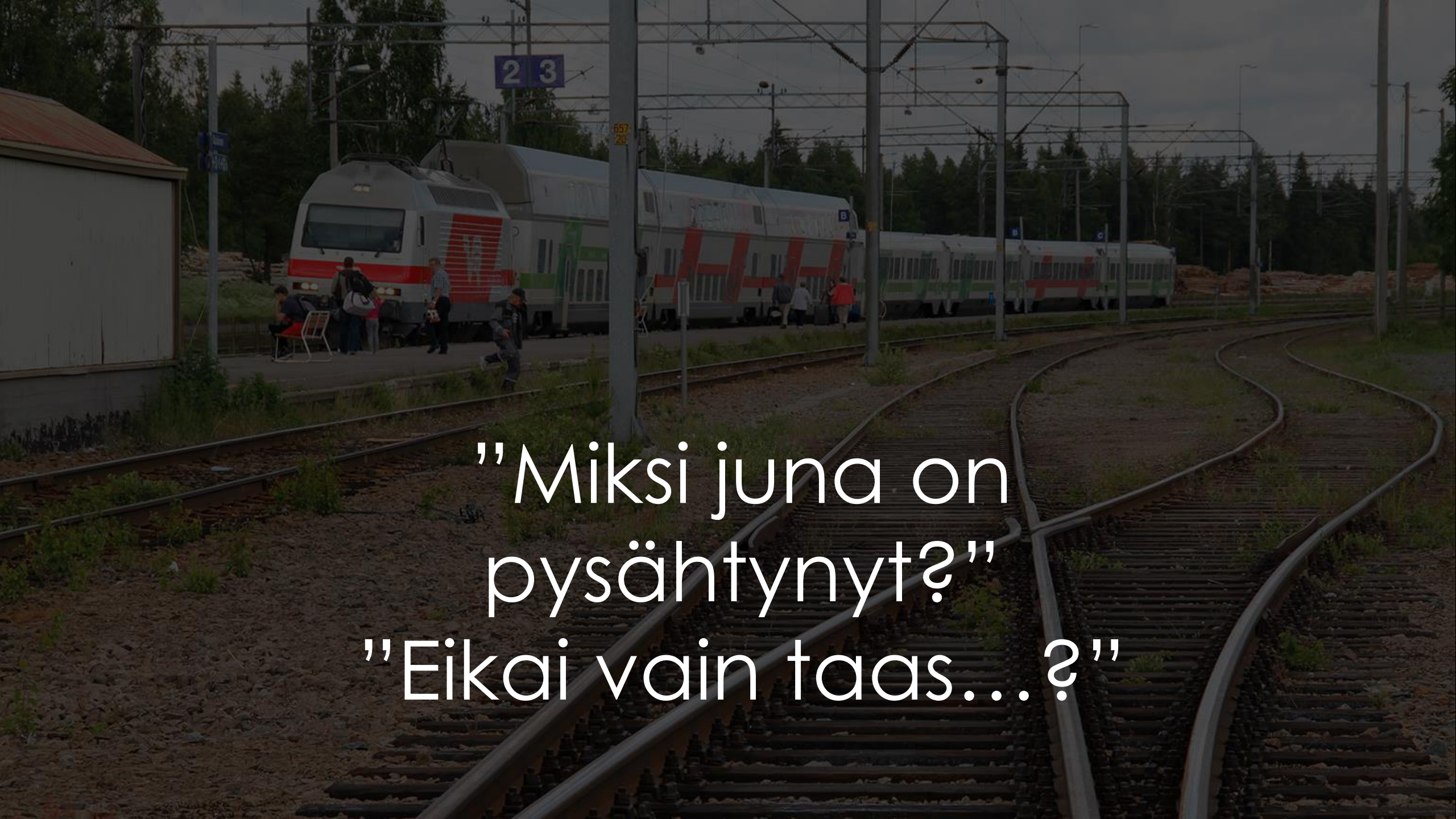
Miten uutisoinnissa on toimittu ja mitä hyvää siitä on seurannut?

10.9.2020 Sirpa Kortet, päätoimittaja, Pyhäjokiseutu

Toimintaympäristömme

- ▶ Pyhäjokiseutu-lehti ilmestyy kuudella paikkakunnalla, pääpaikka Oulaisissa. Asukkaita Oulaisissa on noin 7 500.
- ▶ Lehti on perustettu vuonna 1954.
- ▶ Toimituksessamme työskentelee 3 henkilöä.
- ▶ Olemme nykyään osa Kaleva Mediaa, aiemmin kuuluimme Alma Median lehtiperheeseen.

A photograph of a high-speed train, likely a Finnish Pendolino, stopped at a station platform. The train is white with red and green accents. Several people are standing on the platform near the train. In the background, there are trees and a cloudy sky. The tracks curve to the right in the foreground. A blue sign with the numbers '2 3' is visible above the train. The overall scene is dimly lit, suggesting dusk or dawn.

”Miksi juna on
pysähtynyt?”
”Eikai vain taas...?”

Paikallislehti mukana ihmisten iloissa ja suruissa, yhteisöllisyyden luojana, identiteetin vahvistajana... (lehden lukijalupaukset)

- ▶ Taustaksi: 2000-luvun alussa useita itsemurhia, joiden tekotapa oli yhteinen. Monen nuoren/nuoren aikuisen matka päättyi junaradalle.
- ▶ Vuosina 2012 - 2013 asia toistui. Useita nuoria, joukossa myös aikuisia, päätti mennä junan alle Oulaisissa tai jollain toisella paikkakunnilla. Alettiin puhua ilmiöstä.
- ▶ Miksi taas? Eikö asialle voida tehdä mitään?
- ▶ Mitä todellisuudessa tapahtuu, kun pienen paikkakunnan elämä täyttyy huolesta, kysymyksistä, surusta, epäuskosta, uutisista, jotka käsittelevät asiaa?
  - ▶ Ihmiset puhuvat. Toimituksessa puhelin soi. Some kuohuu ja levittää huhuja/henkilötietoja. Toimitus hakee faktoja, kirjoitetaan, keskustelutetaan, yritetään mennä asiassa syvemmälle niitä reittejä pitkin, joita on mahdollista. Saadaan palautetta. Kohdataan eri alojen toimijoita ja omaisia. On muistettava pysyä totuudessa.

Uutinen: Mies jäi junan alle

► Lyhyt uutinen maanantain lehdessä viikonlopun tapahtumasta.

► Pyhäjokiseutu 25.3.2013

► "Mies jäi junan alle juhannusyönä"

Toinen lyhyt uutinen 24.6.2013, Pyhäjokiseutu

8 PUHEE

Mies jäi junan alle

OULAINEN Oulaistelaismies jäi junan alle hieman puolen yön jälkeen Oulaisissa. Poliisi totesi onnettomuuspaikan tutkinnan jälkeen, ettei tapakseen liity rikosta. Poliisi jatkaa asian selvittämistä kuomansyyn tutkintana.

Junaturman vuoksi järjestettiin sunnuntai-iltana avoin keskustelutilaisuus nuorisotila-Nuoppiksella Oulaisissa. Tapahtumassa olivat mukana kaupungin, seurakunnan ja kriisityötä tekevien edustajat.

Tapahtumassa sai keskustella turman aiheuttamista tuntemuksista ja samalla vietiin hiljainen hetki.

Ah
an
me

Tunnu
salo pu
viisi vu

Heli Nurkkala
heli.nurkkala@almamedia

10 ELÄMÄ

Mies jäi junan alle juhannusyönä

OULAINEN Oulaisten rautatieaseman kohdalla jäi mies junan alle perjantain ja lauantain välisenä yönä. Poliisi sai asiasta tiedon hätäkeskuksen kautta noin klo 23 aikaan.

Viranomaistietojen mukaan mies oli kävellyt junan alle. Tapahtumapaikalle lähetettiin ambulanssi ja poliisipartio, mutta mitään ei ollut tehtävissä. Tapahtumaan ei liity rikosta. Poliisi hoitaa asiaa normaalina kuolemansyyn selvittämisenä.

Kai
seu
Eev

Pankiss
taja vaih
elokuus
ken jälk

Case: Erään sunnuntaiaamun suru-uutinen

► Tapahtumien kulku:

1. Tieto raideliikenne-onnettomuudesta sunnuntaiaamuna kännykkääni iltapäivälehdessä nettisivulta.
2. Yleisö jakaa heti somessa henkilöstä kuvia ja nimitietoja.
3. Kaupunki ja seurakunta alkavat järjestää samalle illalle yhteistä keskustelu- ja suruiltaa.
4. Illan tilaisuus. Paikalla on yli 50 nuorten ystävää, aikuista ja muita paikkakuntalaisia.

► Toimituksellinen toiminta:

1. Asian tarkistaminen pelastustoimen nettipalvelusta, lisätiedot poliisilta. Uutinen verkkolehtemme. Vain faktat.
2. Varmistuksen saanti paikalliselta nuorisotoimenjohtajalta, että kyseessä on nuori. Miten asian käsittelyä yhdessä edistetään?
3. Utisointia verkkolehtemme ja lehden someen illan kriisitilaisuudesta.
4. Kunnioitamme tilaisuuden herkkyyttä ja sovimme, ettemme ole kuvaamassa/jututtamassa surevia. Asiasta pieni uutinen maanantain printtilehteen.

Mitä hyvää paikallislehden uutisointi toi akuuttiin tilanteeseen?

- ▶ Oikean tiedon kertominen
- ▶ Nopea reagointi Pyhäjokiseudun verkkolehden avulla, jotta tieto paikkakunnan yhteisestä suru- ja keskusteluillasta levisi heti tietoon
- ▶ Huhujen katkominen luotettavan tiedon avulla
- ▶ Lehti on kuuntelija, eräs kanava, johon lukijat voivat soittaa ja purkaa tuntemuksiaan. Lehti on paikkakuntaa puhuttavien asioiden keskusteluttaja.

"Faktatieto rauhoittaa, kun tiedetään, mitä on tapahtunut. Aina on pystytty luottamaan paikallislehteen näissä tilanteissa."

- liikunta- ja nuorisotoimenjohtaja -

Case jatkuu: Kun arki valkeni...

► Tapahtumien kulku:

5. Maanantaina koulussa eräästä luokasta puuttuu yksi oppilas.

6. Nuorisotalolle järjestetään pikavauhdilla yleisötilaisuus samalle viikolle. Paikalle saadaan myös poliisin edustaja.

► Toimituksellinen toiminta:

5. Uutisoimme verkkolehteen, miten koulussa reagoidaan suru-uutiseen ja miten asiaa käsitellään yhdessä (suruliputus, yhteiset keskustelumahdollisuudet koulussa)

6. Aikataulullisesti pystymme uutisoimaan myös printtilehdessämme, että kaikille avoin keskustelutilaisuus on ko. viikolla.

Lehti ottaa asiaan kantaa pääkirjoituksessa, herättelyä avoimeen keskusteluun.

Julkaisemme verkkoon ja printtilehteen asiantuntijan avulla tehtyä ohjeistusta vanhemmille, miten asiasta pystyisi luontevasti puhumaan lasten ja nuorten kanssa kotona.

Julkaisemme myös ohjeistusta siitä, miten sureva ihminen kohdataan.

Verkkolehden keskusteluosioissa käydään jo vilkasta ajatustenvaihtoa, kunnes keskustelumahdollisuus on suljettava.

Päätoimittajan puhelin soi, kun lukijat haluavat purkaa pahaa oloaan surullisesta ilmiöstä.

Pääkirjoitus: Miksi olemme jälleen yhteisen surun äärellä?

Pyhäjokiseutu 25.3.2013

2 KESKUSTE

Kolumni

Sirpa Kortet

sirpa.kortet@almamedia.fi

Kirjoittaja on Pyhäjokiseudun päätoimittaja.

Matka on kesken

Lumisella kulkuväylällä on askelten jälkiä. Nupukkaisia, tähtikuvioisia, raitaisia, ruudullisia, korkokantaisia, lenkkaripohjaisia painaumuksia, joiden omistajat ovat menneet paikasta toiseen. Toinen toisensa jälkeen astuneena, toinen toisensa jälki edellisen kulkijan jälkiin sekoittuneena.

Lumipenkan päällä palaa kynttilä, vieressään toinen, etäämpänä vielä useampi. Valo kajastaa penkalta pimenevään iltaan. Liekin valoon yhtyvät autojen halogeenit. Radan varressa on hiljaisia hahmoja. Päät painuksissa kulkevia nuoria ja aikuisia, jotka tulevat, pysähtyvät, laskevat päänsä kohti hankea, katsovat toisiaan, lähtevät pois.

Tosiasiat auttavat katsomaan eteenpäin.”

On sunnuntai. Väki istuu kodeissaan, kavereillaan, työpaikoillaan ja seuraavat sosiaalisessa mediassa tulvanlailla kasvavaa teksti- ja kuvavirtaa.

Sanoja leviää, sanoja sanotaan ja kirjoitetaan. Kysyviä katseita ja tekstejä seuraa toistaan. Kysymyksiä vailla vastauksia. Huhupuheita ja faktoja, jotka sopivasti sekoittuvat ja alkavat muodostaa uutta tarinaa. Tarinaa, joka etenee hal-

Kolumni: Matka on kesken

Pyhäjokiseutu 28.3.2013

Tavoitteena yhteisöllisyyden luominen, me olemme kaikki matkalla, joka on kesken.

kaikkien...

www.pyhajokiseutu.fi

Mitä sinun mielestäsi
nyt pitäisi tehdä?

Käy ottamassa kantaa

Pyhäjokiseudun

verkkosivustolla
heränneeseen
keskusteluun.

Keskustelu käyntiin

Pyhäjokiseutu 25.3.2013

2000-luvulla jo 10.
kuolemaan johtanut
junaturma Oulaisis-
sa, asukaslukuun
suhteutettuna mah-
taa olla tilaston kär-
kipäätä?

Lukijan kommentti
nettilehdessä

Lukijoiden keskusteluja

www.pyhajokiseutu.fi

meen parjausta tämä
nyt on Oulaista kohtaan?
teni olen täällä asunut,
välillä muuallakin ja tän-
palannut tyytyväisenä
. Täällä on lapsiperheen
turvallinen asua. Oman
a luo tietty sekin että
si tietävät asiasi parem-
sinä itse, mutta isom-
ikkakunnilla _kukaan_ ei
itä tapahtuu. Miettikää
t ihmiset mistä ne ongel-
ne ovat rantautuneet?
semurhille en tiedä rat-
noa, tehdäänhän niitä to-
lakin mutta nämä alka-
mata tätä paikkakuntaa.
iihen on se että
la ikävä tapah-
utettuna ylittää ai-
varmasti uutiskynnyk-
ä harrastusmahdoli-
tulee niin aina olen itse

löytännyt harrastuksia Oulaisista
vaikka en osaa laulaa enkä pelaa
jääkiekkoakaan. Enkä ole ehtinyt
paljon aikaani koskaan nuoppa-
rillakaan viettämään. Minusta
täällä on kyllä tarjontaa harras-
tuksiin niin lapsille kuin nuorille
saati aikuisille yllin kyllin kunhan
vain omaa aktiivisuutta toimin-
taan löytyy.

Miksi kaikesta pitää aina syyttää
sitä että tämä on paska ja ahdis-
tava paikka elää ja asua? Jos
täällä ahdistaa niin luuletteko et-
tei se enää ahdistaa siellä isossa
kaupungissa??? Lopetetaan tä-
mä toistuva ja jatkuva muiden
syyttely ja yritetään osaltamme
tukea niitä joilla on pahempia on-
gelmiä kuin itsellämme! Osanot-
toni ja voimia läheisille, tuska on
varmasti hirveä.

Kyllä minulla on hu-
sen kohtalosta tässä
Lapsi on 11 vuotias
joutuu miettimään
kemistä sille täällä
män ikäiset jaksaa
sisälläkään olla va
paljon paikkoja mi
vaan ole mitään ei
jääkiekkolijaksi. S
ainakaan ole vara
saa välittömästi p
vaikka siellä ei oik
täydytty kummen
sään muuallakaa
sa. Kyse on vain s
set häiriintyy poij
Varhaisnuorille t
tään paikkaa sille
heitä ei huolita.

Lukijoiden keskusteluja

www.pyhajokiseutu.fi

vän sään aikana". Tuollaisella mentaliteetilla ei Oulaista kehitetä nuorille paremmaksi paikaksi, vaan leimataan kuitenkin suhteellisen turvallinen ja lapsiystävällinen paikka joksikin nuorten elämän pilaavaksi paikkakunnaksi. Oulaisissa kuitenkin asuu edelleen nuoria, jotka viihtyvät omalla kotipaikkakunnallaan. Nuorempaan keskusteluun voitaisiin nostaa huumeiden ja alkoholin vaikutukset nuoreen ihmiseen. Esimerkiksi Oulun käsiin lähtänyt huumeekulttuuri heijastuu varmasti myös Oulaisten alueeseen ja sitä kautta myös nuoriin. Oulaisissa kuitenkin jatkuvasti tehdään parannuksia näiden asiain suhteen.

naihin tapauksiin välttämättä auttaisi, sählyt, monitoimihallit, ym.ym. Jokainen nuoren kasvatukseseen osallistuva niin vanhemmat, opettajat, ym. kantavat suuren huolen ja murheen ilman huomauttelujakin.

Varhaisnuoretkin tarvitsevat jonkun paikan missä käydä. Aika monen perheen missä lapsi on lähtenyt vinnoutumaan väärin porukoihin, on tapahtunut jo iässä 11-12. Nuoppari on täällä paikka missä varhaisnuorille ei ole asiaa eli siinä on ikäraja. Mitä semmoisella nuopparilla tehdään missä on ikäraja?

Case jatkuu: Julkisen keskustelun jälkeen

► Tapahtumien kulku:

7. Keskusteluilta paikkakunnan asioista. Paikalla runsaasti osallistujia.

8. Uutinen julkaistaan.

9. Ilmiöstä kiinnostuu valtakunnallinen media, paikalliset vastuuhenkilöt ovat nuorisotoimesta ja seurakunnasta aikakauslehdissä ja aamuTV:ssä, koska tämän jälkeen sattui vielä uusia tapauksia. Seuraava junanallejänti juhannuksena (2013)

Linkejä:

<https://yle.fi/uutiset/3-6723690>

<https://yle.fi/uutiset/3-9059249>

<https://www.apu.fi/artikkelit/jeren-itsemurha-mustaakin-mustempaa>

<https://www.seutumajakka.com/index.php/1494-alkaa-muistako-minua-pahalla>

<https://www.pyhajokiseutu.fi/uutiset/lapsiasiavaltuutettu-huolissaan-joka-toinen-viikko-alle-18vuotias-tekee-itsemurhan-suomessa-6.26.3420542.89122936c6>

10. Asiasta puhutaan. Yhä.

► Toimituksellinen tekeminen:

7. Toimittajan uutisointi asiasta.

8. Kärkeen nousee paikkakunnan päihdetilanne.

9. Yritämme löytää nuorten näkökulmaan positiivista uutista, muun muassa paikkakunnan valtuustoaloitteet, tietoa psykologin vastaanotolle pääsemisestä. Seurasimme ja uutisoimme toimia, joita nuorten asioiden parantamiseksi kehitetään.

10. Asian käsittelyssä hetkellinen pääpaino siirtyy toimituksen sisäiseksi keskusteluksi ja tapahtumapuruksi.

ovat monelle arkipäivää

Nuoret: Oulaisissa ollaan huolestuneita. Huumeita on liikkeellä entistä enemmän.

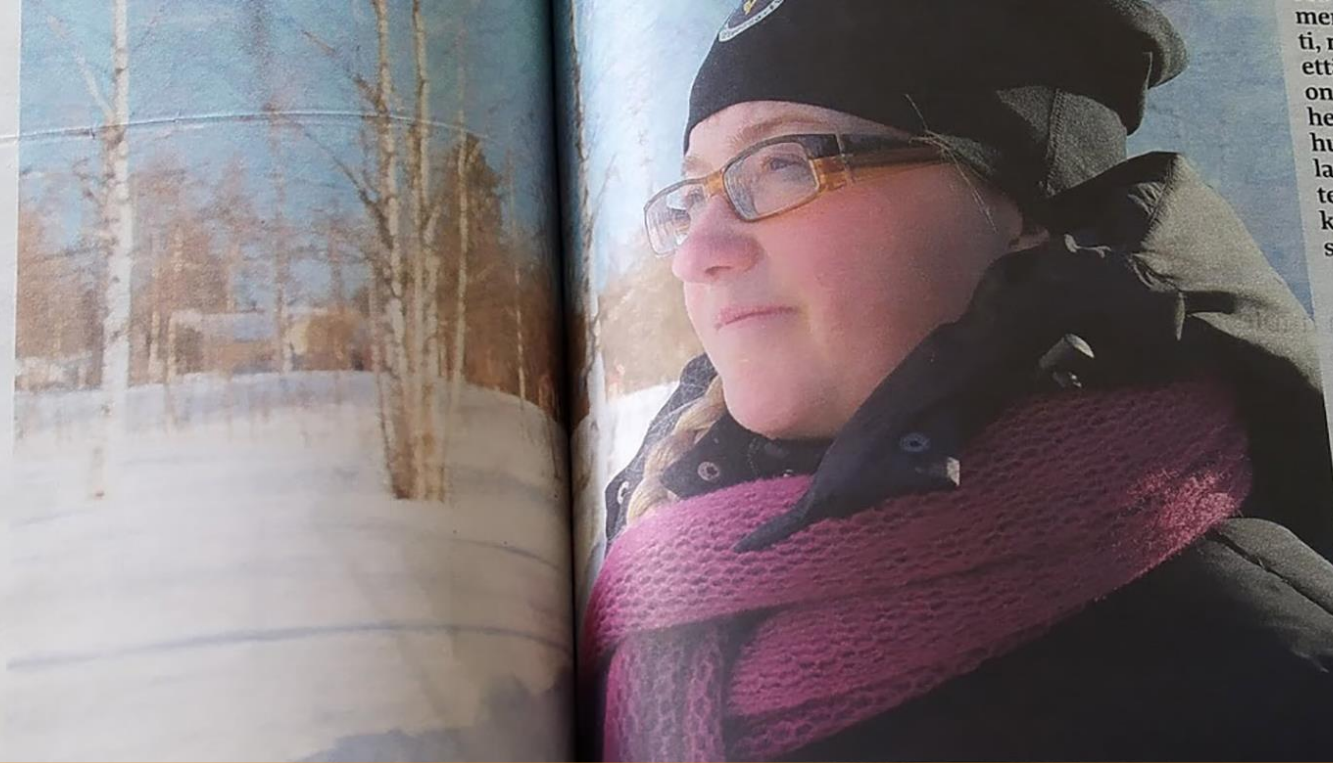
Pienipäävola

INEN Oulaisten nuori-
johtaja on huolis-
uumeiden käytön li-
misestä.
emme tehostaneet
uorten parissa.
perustyössä huu-
näy, mutta Jelpi-
toiminnassa asian-
llaan enemmän te-
ä. **Sanna Mäyrä** sa-

FAKTA

- Lauantain ja sunnuntain välisenä yönä Oulaisissa jäi junan alle mies. Tästä syystä Oulaisissa järjestettiin avoin keskustelutilaisuus nuorisotilalla.
- Keskustelutilaisuudessa paikalla oli noin kymmenen työntekijän lisäksi poliisi.
- Keskustelutilaisuuteen osallistui noin 50 nuorta.

lastoissa sen kummempi kuin muutkaan paikkakunnat. Tekotapa on vain sellainen, josta uutisoidaan enemmän.
Vanhemmilta vaaditaan nykyään paljon.
– Nuoret tarvitsevat läheisyyttä ja aikuiset voimavaroja ja kuuntelemisen taitoja. Läsnaolo on ihan yhtä tärkeää nuorille kuin pienemmille lapsille. Läsnaolon tapa on tietenkin erilainen. Vanhempien pitäisi muistaa kysyä omalta nuorelta, että mitä hän haluaa.

menee huonosti, niin toivon, että ympärillä on ystäviä ja läheisiä, jotka huomaavat tilanteen. Joskus teemme kaikemme, eikä sekään riitä.”

POLIS
Poliisin tehtävä on tiedottaa tosiasioista.
Poliisilla on asiaa

Poliisi **Jouni Rajaniemi** kertoo, että sunnuntain junan alle jäämisen takia yleiseen hysteriaan ei ole aihetta.
– Nämä ovat yksittäisten henkilöiden päätöksiä.
Rajanieman arvion mukaan kaiken kaikkiaan 2000-luvulla junan alle on jäänyt noin kutsi ihmistä Oulaisissa.

hemmat ovat hävinneet peleille.
Oman huolen osoittaminen nuoresta kuuluu myös muille kuin viranomaisille.
– Muistetaan pitää huolta lähimmäisestä ja kasvatetaan yhdessä. Jos nuorella menee huonosti, niin toivon, että ympärillä on ystäviä ja läheisiä, jotka huomaavat tilanteen. Joskus teemme kaikemme, eikä sekään riitä.
– Tietäkseni mielenterveysongelmat ovat kasvussa, vaikka valtaosalla nuorista asiat ovat hyvin. Sunnuntain keskustelutilaisuudessa jouduimme toteamaan, että olemme tässä tilanteessa taas. Osa nuorista ja aikuisista olivat tilaisuudessa edelläkin nuorina.

Alueen huometilanteesta Rajaniemi ei osaa antaa tilastotietoa.
– Oma arvio on, että huumeet ovat lisääntyneet. Yritämme kitkeä huumeita pois. Nuorilla saatavaa mennä luja, eivätkä he tiedosta huumeiden käytön vakavuutta. Lievemmistä huumausainesta usein siirrytään vahvempiin, Rajaniemi sanoo.
Radalle ei ole syytä mennä.
– Poliisin ja Pelastuslaitoksen puolelta kerrottavaa on se, että junaradalle ei saa mennä. Vainajaa tietenkin täytyy kunnioittaa. Kaupungilla pitäisi olla paikka, jonne kynttilöitä viedään, Rajaniemi sanoo.

– Nuorisotoimessa nuorten hyväksyntä on koko työn tarkoituksena.
– Työtä ei voi taulukoida Excelin taulukossa todeta, että olemme onnistuneet tai epäonnistuneet. Oman työpöydän puolesta voi sanoa, että on tervettä hyvää työtä. Koen, että työ nuorten hyväksi on tärkeää. Jos nuorella on häiriö, aikuista apua saavain-
ka Jelpiverkon kautta.

Muistoesineitä voi jättää juna-aseman etupihalle.
Rajaniemen mukaan poliisin tarkoituksena on kertoa tosiasiat.
Syy poliisin tiedottamiseen on se, että huhut eivät lähtisi kiertämään.
– Muistetaan myös välittää lähimmäisestä, eikä jätetä ketään yksin.

“Huumeet ovat monelle arkipäivää”

Oheisjutut alla: Surun käsittelyohjeet lasten kanssa ja surevan ihmisen kohtaaminen
Pyhäjokiseutu 28.3.2013

Lapset käsittelevät järkyttävät tapahtumat

1 Lasten kanssa on tärkeää puhua myös ikävistä asioista. Esimerkiksi onnettomuuden tapahduttua on yleistä, että lapset ohitetaan täysin, koska heitä halutaan suojella.

2 Aikuisten on hyvä miettiä, millä tavalla puhuvat asioista lasten kuullen. Yhtä lailla kannattaa miettiä sitä, miten vaikeasta asiasta kannattaa puhua lapselle. Tilannetta helpottaa se, jos aikuinen on itse käsitellyt lapselle vaikeita asioita.

3 Jos vaikeita asioita ei käsitellä, ne jäävät kaivelemaan lapsen mieleen. Lapsi voi tulla herkästi kääntää vaikean tilanteen omaksi syykseen, jos asiaa ei käsitellä. Puhumalla vaikeista asioista ei tarvitse pelätä, että lapsi jää yksin.

1 Läheiset ovat valtava tuki ja turva surun kohdatessa. Läheisen ihmisen kuoleman aiheuttama suru ottaa aikansa, ja surulle pitää antaa tilaa. Surra voi monella tavalla: vihaten, murehtien, kietymällä, enätoivoja ja toivoja.

2 Surun keskellä ihmistä ei ole välttämättä helppo kohdata. Surevan ihmisen on helppo eristäytyä maailmasta. Siksi läheisten oma-aloitteiset kädenojennukset ja yhteydenpito ovat tärkeitä. Surevaa ihmistä ei saa jättää yksin.

3 Tärkeintä eivät ole pelkät sanat, vaan myös teot. Auttaa voit pienillä, arkisillakin asioilla. Jos kyseessä on perhe, tarjoutu ottamaan lapset hetkeksi hoitoon tai viemään koira lenkille. Pidättäyty neuvomasta. Surevalle ihmiselle asian käsitteleminen on tärkeää.

surevan ihmisen kohtaamisessa tärkeää on olla läsnä

Mitä hyvää paikallislehden olemassaolosta oli tässä vaiheessa?

- ▶ Edelleen tiedonjakamisen merkitys korostui -> Surun purkupaikat ja eri kanavat
- ▶ Askel eteenpäin surusta, miten tästä selvitään? -> Lehti antaa asiantuntijan avulla neuvoja koteihin vanhemmille ja lapsien/nuorten läheisille asian käsittelemiseksi
- ▶ Avoimen keskustelun herättäjä, toivon luoja -> Miten tästä eteenpäin, mitä asioille pyritään tekemään? (Kirjoittamismahdollisuuden tarjoaminen oppilaille, mutta siitä luovuttiin.)
- ▶ Faktoissa pysyminen -> Verkkokeskustelun sulkeminen mahdottomaksi menneen moderoinnin jälkeen, koska keskustelun sävy muuttui uhria/perhettä/nuorisotyötä/kaupunkia kohtaan syytteleväksi, henkilökohtaisuuksiin meneväksi
- ▶ Totuuden paljastaja (yksi mahdollinen taustasy syy ilmiölle): Päihteet ovat pienellä paikkakunnalla ongelma
  - ▶ Lopputuloksena avoin kysymys: Voivatko paikkakunnan nuoret huonosti?
  - ▶ Esimerkinostaja toimenpiteistä lähivuosien aikana: Paikkakunnalle perustetaan 6P-ryhmä, moniammatillinen työryhmä nuorten/aikuisten hyvinvoinnin edistämiseksi, kriisityöryhmä syntyy, Jelpiverkko, kouluterveyskyselyn tuloksien seuranta ja reagointi asioihin tehostuvat, koulupsyykkari, nuorten ääni kuuluviin nuorisovaltuustojen kautta, perheiden hyvinvointia edistävää työtä, päättäjien myötämielisyys nuorten asioiden edistämiseksi kasvaa... ja nyt uusimpana perusteilla on alueellinen sosiaalipäivystys, jonka pääpaikka tulee Oulaisiin (syyskuu 2020)

Kolmikolta aloite nuorten hyväksi

Annika Pienipaavola
annika.pienipaavola@almamedia.fi

OULAINEN Oulaisten kaupunginvaltuustossa tehtiin aloite yhteiskuntatakuun täytäntöönpanosta.

SDP:n valtuustoryhmän puheenjohtaja **Jari Männikkö** sanoo, että nuorten työttömyys on iso ongelma sekä yhteiskunnan, että nuoren itsensä kannalta.

– Vuosittaiset kustannukset heistä, jotka ovat työn ja koulutuksen ulkopuolella on...

nikkö sanoo.

Aloitteessa kerrotaan, että mitä kauemmin nuori on työttömänä, sitä suurempi on riski syrjäytymiseen.

Suomessa yhteiskuntatakuu on otettu vakavasti myös hallituksessa, jossa hanketta myös toteutetaan.

Männikön, **Hannu Rautolan** ja **Virpi Takalo-Eskolan** aloitteessa esitetään, että Oulaisissa tulee käynnistää nuorisotakuuohjelma.

SDP:n valtuustoryhmä ehdottaa myös, että peruste-

Vasemmalla istuva Jari Männikkö (sd) jossa esityksen yhteiskuntatakuun ta

ANNIKA PIENIPAAVOLA

taan työryhmä nuorten yhteiskuntatakuun toteuttamiseksi.

Työryhmään tulisi kuulua nuoria, kouluja, työnantajan edustajia, työvoimaviranomaisia, kolmannen sektorin sekä työmarkkinajärjestöjen edustajia.

Yhteiskuntatakuun ajatuksena on tarjota nuorelle työtä tai opiskelupaikka jokaiselle alle 25 -vuotiaalle. Tai alle 30-vuotiaalle vasta valmistuneelle harjoittelu-, työ-, työpaja-, tai kuntoutuspaikka viimeistään kolmen

myös kuntien osallistamisen.

Nuorisotakuuseen kuuluu myös koulutustakuu. Se tarkoittaa, että kaikille peruskoulun päättäneille taataan koulutuspaikka. Hankkeeseen kuuluu myös se, että jokaiselle ilman ammattia olevalle alle 30-vuotiaalle tarjotaan ammatillinen tutkinto tai sen osa.

Koulutustakuun koulutuksen voi suorittaa oppisopimuskoulutuksena tai sen voi suorittaa oppilaitoksissa. Koulutuksia järjestetään aina vuoteen 2016 saakka.

Työllisyyttä edistävä ta...

6 PUHEENAIHEET

Psykologin juttusille seitsemässä koulupäivässä

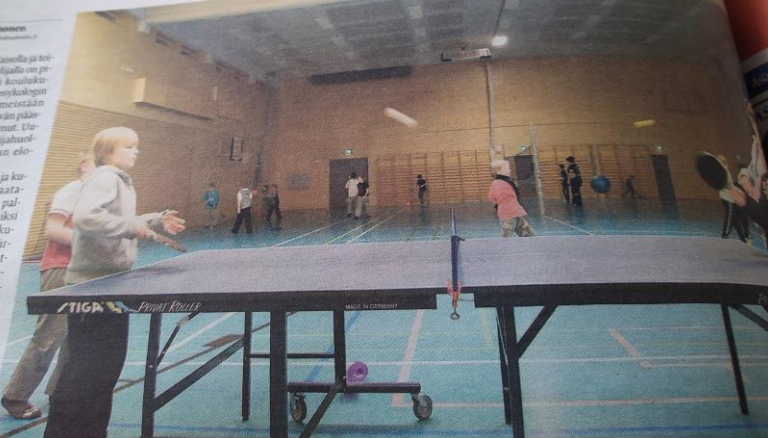
Koulut: Toisen asteen opiskelijoillekin taataan kuraattori ja psykologi.

Hannamari Ahonen

Jokaisella koululaisella ja toisen asteen opiskelijalla on pian oikeus päästä koulukuraattoriin ja koulupsykologin vastaanotolle viimeistään seitsemän koulupäivän päästä, kun on apua hakonut. Uusi oppilas- ja opiskelijahuoltolaki astuu voimaan elokuun 2014 alussa.

Nykyisin psykologi- ja kuraattoripalveluiden saatavuus vaihtelee hyvinkin paln kunnittain. Esimerkiksi kissa Lapin kunnissa kuraattoripalveluita ei ole järj- tety ollenkaan tai kuraattorin koulun sosiaaliohjelmien ja muiden taiden ohjelmien onkin use- ena puuttunut oppi- epätasa-arvoon.

...ää järjestää esi- ja ien oppilaille jo ologi- ja kuraat- taitissa kunnis-

Pyhäjokiseutu 04/2013

Päätäjät ottavat kantaa nuorten asioihin. Esitys nuorisotakuuohjelmasta.

Keskustelua psykologien ja koulukuraattoreiden palveluiden saatavuudesta.

- ▶ “Julkinen ja toistuva tekotapa on nostanut paikkakunnan esille, vaikkei täällä tapahdu itsemurhia sen enempää kuin muuallakaan.”
- ▶ “Toivon, että nuorillemme jää kotipaikkakunnasta aikuisuuteen muu muisto kuin se, että täällä mentiin junan alle.”

- liikunta- ja nuorisotoimenjohtaja-

Case: Näin eri tahoilla reagoitiin

Lukijareaktiot: Emmekö ole enää turvallisessa lintukodossa? Hyvä, että asiasta kirjoitetaan. Nyt tarvitaan järeämpiä toimia:

"Menkää kuvaamaan hautajaisiin kansikuva arkusta. Laittakaa isolla teksti "Taas yksi". -lukijapalaute-

Päätäjät: "Uutisoinnin takia kärsii paikkakunnan imago."

Virkamiehet: Toimintamallin luominen kriisitilanteeseen, yhtenä osa-alueena huomioitu myös kriisitiedottaminen (kuka antaa lausuntoja, kenen puoleen media ohjataan lisäkysymyksin...)

Linkki: Oulaisten kaupungin kriisisuunnitelma, jossa omat kohdat myös itsemurha-asioille:

<https://www.oulainen.fi/kriisisuunnitelma>

VR: Junankulkuun/veturinkuljettajille luotiin paikkakunnalta yhteys, jonka avulla pystyttiin varoittamaan, jos tiedettiin, että radalla (ko. onnettomuuspaikassa) on joku liikkumassa. Kuljettaja pystyi ennakoimaan tilannetta ja estämään mahdolliset uudet tapahtumat.

Omaisten kohtaaminen: Yllätyshyökkäys toimituksen aamupalaveriin, tekstiviestittely

Toimituksessa: Vaikeiden asioiden käsittelyä yhdessä ja yksilöiden kanssa, esimiestyön korostuminen: onko tehty oikein/väärin, työkyvyn säilyttäminen, yhteistyö työterveyshuollon kanssa

Pohdittavaa medialle/päätoimittajalle/toimittajalle

► Ketä haastattelemmme?

- Faktatiedot: poliisi ja pelastusviranomaiset (yleensä kovin vähäiset)
- Syventäminen ja näkökulmittaminen: Onko nuorisotyönjohtaja oikea henkilö, entä kirkkoherra tai koulunjohtaja? Näissä tapauksissa he olivat toimijat, jotka alkoivat paikkakunnalla tehdä heti asioiden eteen jotain, koska kyseessä oli nuoria uhreja. Miten asiaa käsiteltäisiin, jos uhrina olisi työkäinen, näkyvässä työtehtävässä oleva paikkakuntalainen? Nyt koettuna on, että kaikilla toimittajilla yhteinen näkökulma haastatteluihin oli: "Mikä Oulaisten nuorisoa vaivaa?"
  - Kehitysajatus: Toimituksissa on oltava selkeä linja siitä, mitä tehdään ja miten tehdään. Mielellään aukikirjoitettuna, jotta se on akuutissa hetkessä yleispätevänä toimintaohjeena.

► Onnettomuus uutisointi koskettaa myös toimittajaa

- Nuori toimittaja/kokenut toimittaja, jokainen on sisimmässään ihminen
  - Kehitysajatus: Toimituksissa pitää olla rutinoitunut malli siitä, miten suru-uutisoinnin synnyttämät ajatukset puretaan. Tulipalot, kuolemat ja kolarit voivat jäädä mieleen ja tulla uniin. Pienillä paikkakunnilla ihmiset tuntevat toisensa ja uutisoitavien ihmisten asiat ovat läsnä kauppojen kassajonoissa ja harrastuspiireissä. On pystyttävä tulemaan toimeen ja kohtaamaan.

Lähteet:

- Pyhäjokiseudun arkistolehdet keväältä ja kesältä 2013
- Oulaisten liikunta- ja nuorisotoimenjohtajan haastattelu syyskuussa 2020
- Googlettamalla, hakusanoilla "itsemurha" ja "Oulainen" löytyneet linkit syyskuussa 2020
- Työkokemukset esimiehenä vuosina 2012 ja 2013, toimittajana 2000-luvun alussa
- Omat kokemukset paikkakuntalaisena vuodesta 1976 lähtien